

**LISTA TEMATÓW
NA USTNY EGZAMIN MATURALNY Z JEZYKA POLSKIEGO
W SESJI WIOSENNEJ 2016**

I. LITERATURA

1. Omów i porównaj funkcję paraboli na przykładzie dobranych celowo dzieł literackich.
2. Mity narodowe w literaturze polskiej. Zanalizuj i przedstaw sposoby ich tworzenia i demaskowania w wybranych utworach. Uwzględnij kontekst historyczny i kulturowy.
3. Odwołując się do wybranych przykładów, dokonaj porównania literatury parenetycznej średniowiecza i renesansu.
4. Życie i mit. Na wybranym przykładzie ukaż kształtowanie się legendy wokół życia i twórczości pisarza współczesnego.
5. Interpretując celowo wybrane przykłady z literatury, ustal, czym dla bohaterów literackich jest pamięć o życiowych doświadczeniach.
6. Rzemieślnik. Omów funkcjonowanie motywu na przykładzie celowo dobranych utworów.
7. Literatura, jako diagnoza stanu społeczeństwa. Analizując utwory z różnych epok literackich, wykaż, że są one wiernym obrazem rzeczywistości, w której powstały.
8. Obraz świata i jednostki ludzkiej w literaturze socrealizmu. Przedstaw problem w odniesieniu do wybranych utworów literackich.
9. Fotografia. Omów funkcjonowanie motywu na przykładzie celowo dobranych utworów.
10. Saga rodzinna, jako próba ukazania kolejnych pokoleń na tle przemian polityczno - społecznych i kulturowych. Omów, odwołując się do celowo dobranych utworów.
11. Fakty i fikcja w kreacji postaci historycznych. Rozważ temat, odwołując się do wybranych utworów.
12. Doświadczenia nicości i absurdu życia w literaturze Młodej Polski. Zanalizuj przyczyny i skutki postawy dekadenckiej na stosownie wybranych przykładach.
13. Obraz Kościoła i jego społeczna rola w polskich tekstach literackich i publicystycznych. Zanalizuj wybrane przykłady.
14. Obraz świata w poezji Nowej Fali. Porównaj różne realizacje tematu w wybranych tekstach literackich przedstawicieli tego ugrupowania.
15. Symbolika liczb, jej rodowód i funkcje w literaturze. Omów to zjawisko, posługując się wybranymi przykładami.
16. Zanalizuj echa zbrodni katyńskiej na przykładach z literatury polskiej i obcej.
17. Postać literacka a jej pierwowzór. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów.
18. Związki literatury z polityką. Jak pisarze różnych epok reagowali na bieżące wydarzenia? Przedstaw na wybranych przykładach.
19. Przedstaw różne zapisy doświadczenia komunizmu w literaturze. Odwołaj się do wybranych autorów współczesnych.

20. Chansons de geste - baśń - fantasy. Przedstaw podobieństwa i różnice gatunków na przykładzie wybranych utworów literackich.
21. Konfrontacja marzeń o ojczyźnie z rzeczywistością – od idealizacji do negacji. Omów temat, interpretując celowo wybrany materiał literacki.
22. Przemijanie, jako motyw obecny w literaturze XX wieku. Ukaż na wybranych przykładach jego funkcjonowanie, interpretując celowo wybrane utwory.
23. Siedem polskich grzechów głównych. Przedstaw refleksje na temat polskich wad narodowych, odwołując się do wybranych utworów literackich.
24. Omów różnorodne funkcje motywu teatru świata w wybranych utworach literackich.
25. Metropolie realistów i naturalistów. Omów literackie sposoby opisu miasta w wybranych dziełach literackich.
26. Romanse z cyklu harlequin jako przykład literackiego kiczu. Omów zagadnienie.
27. Sztuka współczesnego reportażu i jej mistrzowie. Omów specyfikę tego gatunku publicystycznego
28. Literatura użyteczna czy sztuka dla sztuki? Przedstaw, jakich wyborów dokonywali twórcy.
29. Mroczność natury ludzkiej w wybranych utworach Dostojewskiego. Zaprezentuj sposób kreacji bohaterów.
30. Powrót do przeszłości jako temat literacki i świadomy zabieg artystyczny. Analizując celowo wybrane utwory, przedstaw problem i określ funkcje retrospekcji.
31. Francuzi i Francja w wybranych utworach literatury polskiej kilku różnych epok. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane teksty.
32. Na przykładzie wybranych tekstów literackich omów zagadnienie funkcjonowania legendy napoleońskiej w kulturze polskiej.
33. Miłość w okresie wojny i okupacji, jako próba przezwyciężenia zła. Omów problem, przywołując stosowne dzieła literackie.
34. Motyw Prometeusza w mitach greckich i sztuce późniejszych epok. Przywołaj i omów odpowiednie przykłady.

II. JĘZYK

1. Stylizacja gwarowa, archaiczna. Przedstaw wybraną, porównując język różnych utworów literackich.
2. Wykorzystując samodzielnie zebrany materiał językowy, wyjaśnij, na czym polega zróżnicowanie społeczne współczesnej polszczyzny.
3. Przedstaw wybrane aspekty języka reklamy. Wykorzystaj samodzielnie zebrany materiał językowy.
4. Zanalizuj różne literackie przykłady stylizacji na modlitwę.
5. Omów, odwołując się do wybranych przykładów, cechy języka polskich kołęd i pastorałek.
6. Stylizacja biblijna. Omów zagadnienie, porównując wybrane dzieła literackie.
7. Na przykładzie wybranych utworów współczesnych omów wpływ życia społecznego na frazeologię. Wykorzystaj samodzielnie zebrany materiał językowy.
8. Na przykładzie wybranych tekstów literackich omów cechy językowe dawnej polszczyzny.
9. Twórcze wykorzystanie różnych stylów funkcjonalnych w poezji XX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
10. Neologizmy i ich funkcje w twórczości różnych autorów. Omów na wybranych przykładach.
11. Zanalizuj i oceń nazwy sklepów, kawiarni i restauracji w twojej miejscowości, regionie. Wyjaśnij, jakie tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny znalazły w niej odwzorowanie.
12. Dokonując analizy języka piosenek rockowych, wyjaśnij zasadność doboru środków wyrazu.
13. Metaforyczność języka tekstów nieliterackich. Omów zagadnienie, odwołując się do zgromadzonego przez siebie materiału.
14. Na przykładzie analizy tytułów prasowych wskaż mechanizmy manipulacji językowej oraz omów funkcję impresywną języka.
15. Zaprezentuj rolę zdrobnień w wybranych tekstach literackich.
16. Język narzędziem manipulacji. Omów problem, akcentując moralną odpowiedzialność za słowo.
17. Nazwy miejscowe mojego regionu. Zanalizuj zebrany materiał językowy.
18. Językowe środki wzmacniania ekspresji wypowiedzi. Scharakteryzuj zjawisko, przywołując teksty literackie i reklamowe.
19. Werbalny i niewerbalny sposób prezentacji bohaterów. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
20. Przeanalizuj cechy językowe i stylistyczne wybranych pism młodzieżowych i określ, jaki obraz świata jest w nich przedstawiony.
21. Specyfika tekstów religijnych. Analizując wybrane teksty kazań, wskaż charakterystyczne środki językowe służące oddziaływaniu na odbiorcę.

22. Wyrazy nacechowane emocjonalnie w literaturze i filmie. Przeanalizuj zgromadzony materiał i określ ich funkcje.
23. Odwołując się do wybranych przykładów tekstów kabaretowych, scharakteryzuj zjawisko wieloznaczności wyrazów i jego konsekwencje dla procesu komunikacji.
24. Język współczesnej reklamy społecznej. Zanalizuj wybrane przykłady.
25. Język współczesnej prasy katolickiej. Zanalizuj wybrane przykłady.
26. Na podstawie zgromadzonego materiału zanalizuj język polskich przysłów oraz ukaż ich kulturowe źródła.
27. Scharakteryzuj język mówiony, jako tworzywo literatury (np. w twórczości B. Prusa, J. Tuwima, M. Białoszewskiego, S. Barańczaka, D. Masłowskiej).
28. Teleturnieje - zbadaj specyfikę i funkcje języka. Odwołaj się do wybranych teleturniejów.
29. Omów zjawisko mody na imiona, jako element przemian kulturowych.
30. Zwroty grzecznościowe dawniej i dziś. Omów na wybranych przykładach.
31. Tak mówią znani Polacy. Dokonaj analizy języka wybranych przedstawicieli świata polityki, kultury i sportu.
32. Cechy języka bestsellerów a normy językowe współczesnej polszczyzny. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
33. Język wyznań miłosnych. Rozważ temat na wybranych przykładach tekstów literackich.
34. Manipulacja językowa w wypowiedziach polityków i tekstach propagandowych. Scharakteryzuj problem, analizując wybrane przykłady.
35. Język i styl bryków dla licealistów. Dokonaj charakterystyki i oceny wybrane przykłady.
36. Gwara kujawska. Omów jej cechy charakterystyczne w oparciu o zebrany materiał.
37. Język prasy młodzieżowej. Analizując wybrane teksty z różnych czasopism, omów temat i dokonaj oceny ich poprawności językowej.
38. Dokonaj analizy języka popularnych czasopism kobiecych oraz tabloidów.
39. Łacińskie korzenie języka polskiego. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału językowego.
40. Gwara podhalańska w literaturze polskiej. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.
41. Specyfika języka bohaterów literatury science-fiction i fantasy. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
42. Specyfika tekstów religijnych. Analizując wybrane teksty kazań pochodzące z różnych epok, wskaż charakterystyczne środki językowe służące oddziaływaniu na odbiorcę.

III. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Omów, odwołując się do wybranych przykładów, wpływ oniryzmu na dzieła literackie, malarskie i filmowe.
2. Porównaj, odwołując się do wybranych przykładów, sposób prezentowania siebie przez pisarza, poetę i malarza.
3. Omów związki między sztuką malarską i twórczością literacką wybranego artysty.
4. Dzieła literackie, malarskie i filmowe świadectwami obyczajów swoich czasów. Rozważ zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
5. Sztuka portretowania w literaturze, malarstwie i filmie. Zanalizuj wybrane przykłady i porównaj sposoby realizacji.
6. Różne ujęcie pejzażu w dziełach poetyckich i plastycznych. Przedstaw zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów z poezji i malarstwa.
7. Uczucia osobiste twórców źródłem inspiracji w literaturze i muzyce. Omów temat, analizując wybrane przykłady z różnych epok.
8. Związki muzyki z literaturą i malarstwem. Omów zagadnienie na celowo dobranych przykładach.
9. Heroizacja i deheroizacja wojny w literaturze i innych tekstach kultury. Zanalizuj zagadnienie na podstawie wybranych dzieł.
10. Stroje bohaterów literackich i postaci przedstawianych na obrazach, jako element charakterystyki bohatera. Omów na wybranych przykładach.
11. Sztuka i literatura na usługach władzy. Scharakteryzuj zjawisko na wybranych przykładach.
12. Bohaterowie kultury antycznej bohaterami współczesnych tekstów kultury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
13. Omów kreacje świętych w wybranych dziełach literatury i malarstwa.
14. Rola scenografii w dramacie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
15. Motyw karczmy, oberży. Omów jego funkcjonowanie w literaturze i malarstwie.
16. Sposoby wykorzystania mitów lub / i legend średniowiecza w literaturze współczesnej i w filmie. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dzieł.
17. Postać historyczna, jako bohater dzieł literatury i sztuki. Omów na wybranych przykładach sposoby jej kreowania.
18. Motyw Syberii w literaturze i malarstwie polskim. Określ podobieństwa i różnice zastosowanych znaków (analiza wybranych dzieł).
19. Kicz i dzieło sztuki. Omów istotę dzieła sztuki i cechy kiczu na przykładach analizy wybranych tekstów kultury.
20. Symbolika kolorów w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zaprezentuj na wybranych przykładach.
21. Dekalog, jako źródło wartości w literaturze i filmie. Przedstaw wybrane realizacje artystyczne.

22. Sposoby kreacji postaci błazna oraz jego rola w literaturze i kulturze - analiza wybranych przykładów.
23. Idylla. Omów funkcjonowanie motywu w literaturze i malarstwie.
24. Orient w literaturze i sztuce. Przedstaw temat na podstawie analizy wybranych utworów literackich oraz dzieł malarskich.
25. Hagiografia piórem i pędzlem malowana. Zanalizuj zjawisko, odwołując się do wybranych przykładów.
26. Różne oblicza motywu eschatologicznego w sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa.
27. Literacki i filmowy portret pokolenia Kolumbów. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych przykładów.
28. Rozwój techniki - wyraz potęgi człowieka czy zagrożenie dla cywilizacji? Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła literackie i filmowe.
29. Powieść historyczna w obiektywie kamery. Omów walory artystyczne wybranych ekranizacji.
30. Dramat współczesny i jego realizacja teatralna. Omów zagadnienie w oparciu o znane Ci teksty i ich inscenizacje.
31. Noc w literaturze i sztuce. Omów różne sposoby realizacji motywu na podstawie analizy wybranych dzieł.
32. Fascynacja wielkomięskim pośpiechem w literaturze i malarstwie pierwszej połowy XX wieku. Omów temat, zwracając uwagę na literackie i malarskie środki ekspresji.
33. Funkcja tytułu w interpretacji dzieła. Omów temat, odwołując się do utworów z literatury, filmu, malarstwa, muzyki.
34. Cywilizacja XX wieku to klątwa czy triumf człowieka? Rozstrzygnij dylemat, odwołując się do wybranych dzieł literackich, filmowych, plastycznych.
35. Różne sposoby funkcjonowania w literaturze i sztuce motywu lotu. Analiza porównawcza wybranych przykładów.